

Nro. 31.

A' FELS. R. CSÁSZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.

*Költ Bétsbon, Pénteken Oktobernek 16-ik napján
1801-ik esztendőben.*

Frantzia Követ *Champagny*, tegnap előtt a' Német Birodalom Vice-Cancellariusánál, tegnap pedig az Aultriai örökös tartományoknak külső dolgaikra ügyelő Ministernél, *Gr. Cobenczel* Ur ő Excellentiájánál, vólt audentziánn. Közelebről meg fog jelenni ő Felségénél is.

A' következő Hirdetés a' közönséggé való tétetődés végett küldetett hozzánk: *Belidon* Tódor, Erdély országi születésű ifju, a' Fizikának és Mekhanikának Mellere, e. h. 10-dikén dél előtti 10 órakor a' Práter mellett lévő *Dunann*, az ide való Universtas béli Mekhanikai Professornak és egy Commisióznak jelenletekben, a' mely az Alsó Aultriai Kormányshéktől, a' Bétsi

H h

Tanáctól, és a' Magyar 's Erdélyi H. Udvari Cancelláriáktól ki rendeltetett ízemélyekből állott, a' jelenlévőknek nagy megelégedésekkel másodszori próbát mutatott a' vizen fel felé menő hajóval.

* * *

Ma egy olyan újsággal is szolgálhatunk, a' mellyet már régiól fogva egész Europa, vagy mind az öt világ legnagyobb figyelemtelleggel várt. Megtétetett végezetre a' közönséges békekességnek leg nagyobb szegelethöve is — az Anglusok és Frantziák között való békekesség (vagy talám inkább, még most csak a' *Praeliminare*) aláíratott.

Elöl hátúl ezzel az örvendetes tudósítással vannak tele Október 4. dikének estvéli 9 órájától fogva minden Strasburgi levelek. Itt következik magyarul is egy ilyen Strasburgi közönséges levél:

Strasburgból Okt. 4. dikén estvéli 9 órakor: — „Éppen most hirdetik itt ágyuzás és minden harangokkal való harangozás közben azt az örvendetes hírt, hogy az Anglia és Frantzia Ország között való békekesség Londonban aláíratott. — A' hírt csak egy órával ez előtt hozta Párisból ide a' telegrafus. Ma éjjel nem sok ember fogja Strasburg városában bé hinni a' szemit: mint-hogy mindenek leírhatatlan örömben merültenek el. *Bonaparte* egy nagy ember: örökké meg fog a' neve maradni a' történetek' leírásában. Előbb a' szarazon tsinált békekességet; az után a' *Concordata* által a' belső tsendességet állította vissza Frantzia országban; most a' mi tengeri békekességünket is vissza szerzette, a' mely nélkül a' mi tengeri városaink semmit nem érnek. Kétség kívül mind két Félnek sokat kellett engedni. Mindenek kívánják tudni a' feltételeket.

A' Kélti tudósítások azt jegyzik meg a' Strasburgi telegrafusok ezen tudósítására, hogy abban nyilvánágoson a' békekesség, és nem a' *praeliminare*,

fejeztetik ki: és azt teszik ezen meg jegyzéshez, hogy ha így van a' dolog, kétség kívül a' Lünevillei és Olasz országai Kötésekre kell sok czélozásnak lenni ezen Anglusok és Frantziák között való Alkuban.

Spanyol országra nézve nem kedvező hírek hallattatnak.

Frantzia Respublika.

Éddig egy fő igazgatója volt a' Frantzia Kintstárnak *Direktor* nevezet alatt. Ez a' nevezet már most el töröltetett, és e' helyébe is egy *Minister* tétetett *Kintstár Ministerje* nevezet alatt. — Most hát már, 3 Konzulokból, 8 Ministerekből, és egy Status Tanácsból áll a' Végre-hajtó Hatalom. — Ezen 8-dik Ministernek neve *Barbè Marbois*, a' ki Sept. utolsó napján tette le *Malmaisonban* az Első Konzul' kezibe a' Ministeri hitet. —

Státus Tanácsosokká a' Respublika 10-dik elztendejének első negyedére, ezek nevezettek a' ki az Első Konzul által: — A' rend s Status Tanácsosi foglalatosságban lévők — a' *Törvényhozás szakaszában*, Meurthe, Eulais Elölülő; Berlier, Kimmery, Portalis, Real, Thibaudeau — a' *Belső dolgok szakaszában*, Röderer Elölülő; Benzsch, Cretet, Fourcroy, Francois, Regnaud, Shee — a' *Finantzia szakaszában*, Defermont Elölülő; Berenger, Devaisne, Duchatel, Regnier — a' *hadidolgok' szakaszában*, Brune Elölülő; Dumas, Lacüe, Marmont, Petiet, St. Suzanne — a' *tengeri dolgok' szakaszában*, Fleurieu Elölülő; Bertin, Rhedon.

A' Követségben vagy egyéb rend kívül való szolgálatban lévő Státus Tanácsosok: Bonaparte Josef, Bourienne, Dejean, St. Cyr, Truguet, Bernadotte (Napnyugoti vezér), Najac (Rhodánusi Préfektus), Moreau-de-St. Mery (Pármai Követ), Miot (Corsikai Adminisztrátor), Jollive (Consuláris Biztos a' Rénusi 4 Departamentekben), Dabois (Girondei Préfektus), Caffarely (Bresti

tengeri Préfektus), Champagny (Bétsi Követ).
 A' Frantzia Respublikai 9-ik esztendőnek öt utolsó tóldalék napjaira a' külömbkülömb Depar-
 tamentekből Párisba küldetett, és ezen napokon a' nézésre ki tétetett ritka mesterfégi szerzemé-
 nyek között, különösön méltók vóltak a' figyel-
 metességre a' többek között ezek:

A' régi Flandriai határszélről *Maubeuge* mel-
 lől *Avesnesből* küldött *Glaz János* a' maga Fáb-
 rikájából egy vég batizt, a' melyet ő maga hat
 ezer tizehat fonal = szálakból szőtt. Ez mind a'
 fonal = szálaknak mind a' szövésnek egyenlő égé-
 re és finumfágára nézve olyan, a' mellynél már
 elébvalót emberi kéztől várni lehetetlen.

Jülien nevü, a' maga gyopottfonó fábriká-
 jából, a' mellyben szünés nélkül 120 munkások
 foglalatoskodnak, küldött egy tsomó fonalat, a'
 mellynek fontjában 140 ezer réfek találtatnak.

Odent nevü papiros = tsináló küldött valamely
 igen finum papiroffat, mellyen a' finumfága mel-
 lett az a' különös szemléltetik, hogy az az is-
 mértető jegy vagy tímer, a' melly ha a' papiros
 a' napra tartatik az árkusoknak közepeken szo-
 kott látszani, magába a' papiros = matériába van
 kettős színnel bé tsinálva. Az ilyen papirosból
 készülő váltó - czédulákat lehetetlen meg veszte-
 getni.

Egy Lyoni *Reval* nevü fazakas oly edénye-
 ket készített, kö szénnel pedig, a' mellyeknek a'
 közönséges on = máz helyett, az ő külső felület-
 jeken tulajdon magokban van a' mázzok.

Deharme nevü tímár olyan tsizma = szára-
 kat készített ló - bőrből, a' mellyek szépek is, de
 nevezetesen felette óltsók. Egy pár tsizma nem
 kerül többbe ezen bőrből 6 Livránál (45 Garas-
 nál), 's több e' félék.

A' *Chartres* várossa béli lakosok' kívánságára
 az Eurei - és Ligerisi Departament Préfektusa
 egy emlekeztető oszlopot emeltetett ezen város
 piatzán a' Generál *Marceau*' tiszteleire, éppen

azon ház mellé, a' melyben ezen ifjú vitéz katonára a' világra született. Az emlékeztető oszlop' fel állítatásának czeremoniáji, Sept. 23-dikán a' Respublika' 10-dik esztendejének első napján mentenek véghez. Az oszlop egy obeliskus; a' mellyen ezek az irások olvastatnak: — „*Marceaunak, Chartres várossa. Született Chartresben Mártzius 1-ső napján, 1769-ben. Katonává lett 16, és Generálissá 23 esztendőskorában; meghólt életének 27-dik esztendejében. Meghódította a' támadokat Monsban, Lavalban; győzedelmeskedett Fleurus mellett, az Ouerthé és Roer vidékein, 's a' Hundsruckon; Coblentzet elfoglalta. Az Auszriai Generálisok vissza küldötték az ő holt testét a' Frantzia táborba, és néki a' magok táborjokban halotti tiszteletet tettek.*

Folytatása annak a' hivatal szerént való tudósításnak, a' mellyet Gen. Belliard, Nagy Cairó várossának fel adása után az Első Konzúlhoz küldött:

„Nékem ily környülállások között csak ez az egy vólt még mihez fogni hátra, hogy t. l. Cairónak kerületit a' lehetőségig meg erőlttsem, 's ez által el hitelsem azt az ellenséggel, hogy ellenünk elő nem nyomúlhat hasznoson addig, míg nagyobb erőt nem gyűjt özsze: a' miut is hogy a' Nagy-vezér a' mi készületeinket látván, *Belbey's és Salahieh* mellett meg állapotott, hogy seregeit jobb rendbe szedje, magazinumokat töltsön, és Mameluk 's Arabs seregeket verbuáljon.

„Értésemre esvén, hogy Gen. Legrange 3000 emberrel *Ramanieh* mellé érkezvén, azt meg szálolta legyen: az a' reménség táplált, hogy talám közelébb fog hozzám jöni, 's magát véllem egygyesitvén, majd egyenlő akarattal a' Nagy-vezérré ütünk, és ötöt a' pusztákra vissza kergetjük, minekelötte Egyiptom' határaitra bé nyomúlhatna, a' Mamelukokat fel verbuálhatná, és a' föld' népit ellenünk fel lázzaszthatná. De nem

tölt bé a' reménségem; *Legrange* Generálra tsak az vólt bízva, hogy vegye körül *Ramanieh* várát: melyhez képpett ő el sem mozdult onnét, valameddig, minekutánna az Anglus és Török seregekkel egy egész nap verekedvén, ezek által nem kényszerítettett. Négy napokkal az után ő is meg érkezett *Cairóba*. Seregeinket égygyesítvén, jónak találtuk, hogy a' Nagy-vezért *Belbeysnél* meg látogatván, erejét és célját ki tanújuk; a' *Cairóban* maradó népet az alatt *Almeyras* Generálra bíztuk.

„Ki tanúlván, hogy a' Nagy vezér kerüli az ütközetet; látván, hogy egy számos Török lavas sereg, a' mely vellünk jó reggel hevesen meg verekedett, és azután el tűnt szemünk elől, 's attól tartván, hogy más felé alattomban *Cairónak* vette útját; 's meg gondólván, hogy ha az Anglusok *Ramanieh* mellől *Legrange* után indúttat, 2 nap alatt *Cairóhoz* érkezhetnek; 's azt is látván, hogy a' Nagy-vezérrel való apróság öszsze tapásokban valóságos ütközet nélkül a' népet tsak hijába vesztegtjük: el tökéltük magunkba, hogy *Cairóhoz* ismét visszsa siessünk, és azt, a' mint tsak lehet úgy meg erőssítsük. — Vissza érkezvén *Cairóba*, itt esett értéünkre, hogy egy Török és Anglus sereg már *Terranè* mellé meg érkezett legyen.

„Három olyan tábortól nyomattatván, a' melly a' lakosok, *Mamelukok* és *Arabsok* által naponként nevedett, *Cairó* városát egy marok néppel kellett védelmeznünk, holott ha ez a' város nekünk ellenségünk ké talált volna lenni, tsak ebből 25 — 30 ezer felkelhetett volna ellenünk. Még *Asiából* is sok koborlókat ide tsalt a' mi nem soká lejendő fel-prédáltatódásunknak reméllése. Már *Suezben* Anglusok vóltak. Már a' *Madiè* tavának tótése keresetül vágattatván, és a' víz a' *Maréotisba* is belé botsáttatván, az *Alexandriával* való közösülés felette nehéz vólt. — A' mi táborunk *Cairónál* 12 ezer 6 száz ölni tá.

bori lineát kénytelenítettett védelmezni. Pénzünk már nem volt, rész szerént egy kevés hadi adót írtunk ki a' lakosokra; rész szerént tisztjeink adták a' tábor, számára a' mijek volt. Alexandriából már 22 napoktól fogva semmi levelet nem vehettünk.

„Tanácsot tartottunk, hogy valyon nem jó lenne e' Felső Egyiptomba vinni táborunkat: hanem úgy találtuk, hogy ott semmi kemény fekvő helye nem fogna lenni seregeinknek: ennek felette szállító eszközeink sem vóltanak, és azt sem hitethettük el magunkkal, hogy az ellenség időt engedne arra, hogy az ezen hátráláshoz meg kívántató készületeket megtehesük. Ott, t. i. Felső Egyiptomban, sem olyan város nintsen, a' hol egy fegyveres házat fel lehetne állítani sem olyan eszközök nem találtak, a' mellyek egy tábornak a' maga meg erősítésére meg kívántatnának. Mind ezekhez járúl továbbá, hogy annak vidékeit ekkor, kegyetlen dög-halál vesztegette. Már sem Damiettéhez sem Lesbéhez nem hátrálhattunk vissza, mivel tudtukra vólt, hogy már ezek az ellenség' kezére jutottak; két útközetnek meg nyerhetéséhez nem vólt elég erőök. A' Nilus vizének két partjait már ellenséges battériák fedették, ezen tehát ha szállító hajóink lettek volna is, lehetetlen lett volna az evezés.

„Mit tettem hát ily környülállások között egyebet, mint a' mit General Chevert hajdan Prágában, koránt sem ily terhes környülállások között tselekedett. Ő nem szorongattott Afrikában két Török táborok által; nem kénytelenítettett magát táborának közepette egy nagy számú kegyetlen nép ellen védelmezni. Előtünk egy Europai tábor állott: nékem is, mint Chevertnek tsak egy marok tsatázható seregem vólt, a' mellyel egy véghetetlen hadi lineát kellett védelmeznem. Ide járúl, hogy nékem, sok betegeknek, sok meg tsonkított tagú vitézeknek, és

sok oly hazafiaknak meg tarthatása felől kellett gondoskodnom, a' kiket a' tudományokhoz és mellestéséhez vonzó hajlandóság, Egyiptomba hozott. Azt tettem tehát, hogy a' vallás' első rangú szolgait, a' Diván tagjaival és a' Cairói több főbb = főbb emberekkel egygyütt kikről tudtam, hogy réájok a' nép leg inkább halgat, a' fellegrvárra zárattattam; az ágyukat a' városnak szegeztetem; sánczokat készíttettem, és azokat ágyukkal meg spekeltetem. Seregeim' mozgásaikat gyakoribbá rendeltem, a' melly által mintegy az ő Izámjok láttatott nevedezni. Minden készülleteink által kézséget és bátorságot mutatunk, és el értük fel tett czélunkat, az az, meggyőztük az ellenséget a' felől, hogy ő *Cairóba* nem másképpen, hanem tsak a' mi hólt tagjainkon, és a' maga tulajdon omladékjain jöhet bé. —

„A' Cairói nép kéntelenített el hinni azt, hogy leg kissebb ellenséges mozdulása által, a' város' előjáróinak meg öldököltetésekre és a' városnak öszíze rontatására fogna jelt adni. Előbbeni hadi munkáink még nem mentek felejdékenységre; ilyen hadi emberekről a' hadi változandóságokkal jární szokott minden próbákat fel lehetett tenni. Az ellenség által látta, hogy mi, vagy magunk akarjuk innét való el távazásunknak feltételeit diktálni, vagy pedig minyájan itt akarunk el veszni; tehát minden lépéseit lassan = lassan és nagy előre való vigyázással tette, nem találván jónak mind addig szembe szállani véllünk, míg igen nagy erőt öszíze nem gyűjtött.

„Jun. 20 = dikán minden felől körül vettek bennünket az egygyesült seregek; minden ki mező útjainkat egészízen el zárták. Más nap vízfűza nyomták néhány szélső posztjainkat, és sánczok' készítéséhez fogtak. Felső Egyiptomból is érkezett segítségekre egy kiseded tsopórt. Jun. 22 = dikán fegyverszűnés lett — 23 = dikban részünk-ről 3 és az ellenség' részéről is 3 tisztek, egygyütt

való befzélgetést tartottak — 24 - dikben mi általadtuk az ellenségnek azon fel tételeket, a' mellyek alatt Egyiptomnak el hagyására jígértük magunkat — 27 - dikben meg készült az égygyezés, és 28 - dikban helybehagyás által meg erősítettett. Nékünk lehetetlen vólt tovább oltalmazni ezen városban magunkat: már alig vólt egyegy ágyuhoz 150 töltésünk, a' Cairói nép, eleség nélkül, kétség kívül a' künn lévő ellenséggel égyetértölög, a' hátunk megett állott. Végezetre tsakugyan az éhség is a' magunk megadására kényszerített vólna bennünket ; és ekkor olztán, mi némü Capitulátziót remélhattünk vólna két Török tábortól? Zabolán tarthatta vólna e' az Anglus sereg öket?

„Te magad esméred, Generál! az *Abercrombie* nyoltz hónapig nyúlt expeditzióját; te minden lehetségest meg tettél az Egyiptomi tábor' segithetésére, a' mellyet mint tulajdon házadnépét úgy tartottál; *Gantheaume* el küldetett 5000 emberekkel segittségünkre, és ha ő annak idejében meg érkezhett vólna, most különböző állapotunk vólna; ő meg nem érkezhett, és a' mi iparkodásaink hiábavalók vóltak. Négy hónapja, hogy lépésenként védelmezzük Egyiptomot. Semmi segedelmünk nem érkezhett: tehát mit remélhattunk? — Kétség kívül az Anglusok nem jötsenek vólna Cairó kapuja eleibe, ha a' Középtengeren egy számos hajós seregünktől tartottak vólna. Tisztjeink és katonáink' ditséretire nem hórdok semmit elő. Ezen sebhellyekkel fedett katonák a' vezérlésed alatt gyözedelmeskedtek Olasz országban, ezek és foglalták el Egyiptomot. Ezek három esztendő óta, az inségnek minden nemeivel, a' pestissel, 's Europai és Asiai fegyveres seregekkel viaskodnak; magad isméred minyajokat; nem szüntek meg méltók lenni hozzád.

„Mind a' lovas mind a' gyalog segítő seregeinket viszem magammal. A' föld' lakossai köz-

zül sokak jönnek vélünk háznépestől együtt. Feles számú ide való lovakat és kantzákat is viszünk innét magunkal: mellyeket a' katonaságtól Fr. országai lovakért magáévá tehet az Országglószék, &c. — „Köszönet és tisztelet

„Belliard.

Említettük közelébről röviden, mi némű példás készféggel és engedelmefféggel fogadták légyen a' régi és nem Constituziónális Frantzia fő Papok, Érsekek, Püspökök azt a' Pápa ö Szenttségétől hozzájuk intézetett Pásztori levelet, a' melly által meg hívattatnak, hogy a' környülálásoknak engedjenek, és megyéikről mondjanak-le. Nagy magasztalással ki hirdettette a' Frantzia országglószék a' Monieurben néhány példáit ezen kész engedelmefféggnek. Ilyenek a' Bordeauxi, Commingesi, Escari, és Nismesi Érsekek' leveleik, a' mellyekben belső örömmel ajánlják magokat ezen áldozat tételre. A' Nismesi Érsek ilyen szívre ható ki fejezésekkel felelt a' Corinthusi fő Érseknek Spina ö Excellentziájának, a' ki a' Pápa' ö Szentsege Pásztori levelét a' tisztelt fő Papoknak széljel küldözte: — „

„Excellentziád ide rekesztve találja (így szoll a' Nismesi Érsek) azt az irást, a' mely által a' Nismesi Érsek a' maga megyéjéről le mond. Nintsen oly áldozat tétel, a' mellyért a' Szent Székkel egygyefféggben lévő Frantzia Érsekek közül valamellyik, elegendendően megjutalmaztatottnak lenni ne tartaná magát azon boldogság által, hogy a' Szent Ekklesia egygyeségének megtartásában és a' Catholika Vallásnak Frantzia országba való vissza-állíthatásában, ö is munkás lehetett, bé telyesítvén azt az egygyetlen egy eszközt, a' mellyet Pápa ö Szentsege ezen tételnek elérésére ily alkalmatosnak lenni ítélte.“

Még a' 92 esztendőket élt fő méltóféggal tündöklő lelki atyának a' Marsiliai Érseknek lemondó szavait sem halgathatjuk el, a' ki is így felelt Sept. 21:dikén, ugyantsak a' Corinthusi

Érsek Spina Ur ő Exc.jának: — „Fiui le bocsát-kozással és tisztelettel vettem az Ex.adtól hoz-zám küldetett Pápa ő Szentsége Pásztori leve-lét. Ezen végzéshez viseltető tisztelettel és en-gedelmességgel el telvén, és ő Szentsével szívvel lélekkel örökké egyesülve lenni óhajtván, leg kis-selbnyire sem vonagatom magamat a' Mársiliai Érsekségnek le tételében. Elégséges indittó ok ezen lemondásra a' Vallásnak Frantzia ország-ban való meg tarthatása.“

Sok más Frantzia fő Papoknak hasonló hat-hatós és a' Pápa ő Szentsége' kívánságával pont-ban meg egygyező kinyilatkoztatásaikat lehet olvasni a' Moniteurben.

Nagy Britannia

Az a' Pásztori Levél, a' mellyet VII dik Pius Pápa, mind a' Frantzia országban benn mind pedig a' külső országokon tartozkodó Frantzia nem Constituzionális fő Papokhoz intézett, ar-ra szolgáltatott az itt Londonban lévőknek al-kalmatosságot, hogy a' Király' engedelmével az itt tartózkodó volt *Narbonnei* Érseknél, gyűlést tartsanak. Ezen Pásztori Levélnek summája en-nyiből áll:

„Hetedik Pius.

„Tisztelendő Atyák! — Békeesség és Apostoli áldás.

„Azok a' fok és nagy szolgálatok, a' melye-ket ti valamint közönségesen úgy egygyen - egy-gyen a' Catholika Valláshoz meg bizonyította-tok, érdemesekké tettek titeket mind én előttem mind pedig az éngem' meg előzőtt VI - dik Pius Pápa előtt a' tsudára méltó virtusnak igaz titu-lusára. Hanem, bár mely fényes és melly di-tsőfféges volt légyen is az a' ti magatok visele-te, mellyet a' hívők' és az Ekklesia' javához ki-mútattatok: tsakugyan arra kényszeritnek éngem a' környülállások, hogy tudtotokra adjam, hogy még el nem jutottatok azon ditsőfféges és érde-mes pálya futásnak végső pontjára, a' mellyet az Isteni Gondviselésnek bölts el intézése a' ti el tö-

kellettségeteknek mostanra fenn tartott.

„Azon áldozat-tételeitekhez, a' mellyek által a' ti ditsőségetek ennyire neveltetett, még újabb áldozatokat kelletik adnotok. Igen nagyok voltak azok a' szolgálatok, a' mellyeket ti a' Catholika Valláshoz mutatattok: de nagyobb vagy on még hátra. A' Szent Ekklesia egygyessé-gének és a' Catholika Vallásnak Frantzia or-szágb an való fenn tartatásáért, a' virtusnak és nagy lelküségnek új példáját szükség mutatnotok mellyel a' nemzeteknek szemeik eleibe fogjátok terjeszteni azt, hogy az a' buzgóság, a' mellyel ti az Ekklesiá-hoz viseltetek, egyedül tsak annak javára cé- loz. Szükség, hogy önként mongyatok le megyéi- tekről; szükség, hogy azokat az én kezeimbe ön- ként tegyétek le. El kerülhetetlenül szükséges volt ezt nékem tölletek kívánni: és néktek is szük- séges ebben engedelmeskednetek, azért, hogy Fr. országban az Ekklesia' dolgait illető rend, hely- re állítottadjék. Érezzük mi azt, mely nehezen es- sék néktek el hagyni azon nyájaitokat, a' mely- lyeknek boldogsága eránt oly sokat szorgalmatos- kodtatok, és a' mellyek még a' ti távollétetek alatt is tapasztalták irántok való gondoskodá- saitokat.

„A' ti buzgóságotoknak tisztasága és gondol- kodásotoknak bölts volta, meg nem engedheti néktek, hogy ezen önként való le-mondással ké- sedelmezzetek. Kétségen kívül minden ellenke- zés nélkül el fogjátok azon ezközt fogadni, a' mellynek még az Ekklesia' kezdetében három száz Catholikus Püspökök Karthágó várossában nek- tek példáját mutatatták. Külömben is már sokak közzületek, mint az előttem volt VI-dik Pius Pá- pánál, mind pedig én nállam olyan nyilatkozta- tást tettenek, hogy ezen lemondásra önként haj- landók volnának. A' környüllállások kényszerite- nek bennünket tudtotokra adni azt, hogy 10 na- poknak lefolytok alatt ezen dologban én nékem valóztadni tartoztok. Hasonló indittó okra néz-

ve kénytelenítettünk néktek azt is ki nyilatkoztatni, hogy a' ti válaszotok meg határozott, és nem kikerülő legyen. Ha 10 napok alatt tölledek egyenes választ nem vehetünk, úgy fogjuk ezen lépéseket nézni, mint a' mi hatalmunknak való ellentállást. Más oldalról fájlalva adjuk tudotokra, hogy mi mind azoknak a' kegyetlen akadályoknak el hárittódhatások végett, a' mellyek a' Vallás' gyarapodásának ellene állhatnának, szükséges eszközöket fogunk elő venni.

„Mind ezek után a' miket már mondottunk, szülfégtelen lenne benneteket a' felől bizonyossá tenni igyekezni, hogy mi semmit el nem mulattunk azon történetnek el kerülhetése végett, hogy néktek ezen lemondásról való kedvetlen javaslást kelleffék tennünk; hanem, erősebb volt a' kénytelenség, mint a' mi akaratunk.“

Már bizonyos az, hogy a' Pápa ö Szentségének ezen atyai javaslását, a' Londonban tartózkodó Frantzia fő Papok között sokak, egész készséggel el fogadták.

Olasz Ország

Romából Sept. 26:dikán. — Marianna Aus-triai fő Hertzeg Alsíszony, el butszován Pápa ö Szentségésöl, néhány napokra el útazott innét Nápolyba, testvérének Klementina Aus-triai fő Hertzeg Alsíszonynak a' Korona örökösének meg látogatására, a' kinek gyenge egészsége kezdett járni egy idő óta.

*Palm nevű Frantzia Kurir 21:dikre viradó éjjel érkezvén Párisból ide, a' Concordatának az Első Konzúltól való rátifikátzióján kívül, három igen szép és drága gyemántos pixiseket is hozott ajándékba azon 3 papi Küldötteknek, a' kik a' Concordátát Párisban végre hajtották, u. m. Kardinalis Státus Titoknak *Consalvinak*, a' Korinthusi Érseknek *Spinának*, és Caselli ö atyaságának *Servita Exgenerálnak*.*

Bolognából, Sept. 26:dikán. — A' Frantzia Országglószekkel kötötett Concordata a' Pápa tit-

kos nyomtató műhelyében nyomtattatott ki; az után által adattatott ugyan a' Kárdinalisoknak, hanem az Első Konzullal való egygyezés szerént oly fel fogadás mellett, hogy azt még most senkinek ki nem nyilatkoztatják, A' nyomtatásnak ideje alatt 3 rend béli strázsákkal volt a' műhely körül vétetteve.

Livornóból, Sept. 20-dikán. — „A' következő nemes tselekedet meg érdemli, hogy minden tudja. A' múlt tsötörtökön ki ment itt egy Maylandi elő-kező ember a' feleségivel, és egy igen szép és kedves leányával együtt a' kikötőhelybe, hogy egy Dánus hajót meg nézzen. A' leány utóljára indult fel a' hajóra: hanem el törvén a' lajtorja, a' vízbe esett rólla. Gondolni lehet itt a' szegény édes atyának és anyjának kétségbe ejtő ijedségét: hát még a' mi nagyobb, mikór még tsak segedelmet sem láthattak kedves gyermekeknek a' szemmel láttató halál' torkából való ki ragadhatására. Igen fel fuvódva lévén a' tenger: nem mérészelt a' hajós legények közül egy is belé szökni. Az atya és anya kiáltására egy Idrai születésű Görög hajóskapitány, azonközben oda szaladván, és meg értvén, hogy mi történt legyen, azon szempillantásban bé ugrott a' vízbe, és szerentsésen ki hozta a' léánt. Az atya egész erszény pénzel kínálta a' Kapitánt, hanem azt felelte neki, hogy ő senkit nem ment meg pénzért a' haláltól.

Nápolyból, Sept. 19-dikén: — Itt a' ma napon Sz. Januárius tiszteletére közönséges bútsujárás tartatván, ezen Mátyrnak vére a' buzgó népnek ki beizélhetetlen öröme tsak hamar folyni kezdett. Jelen volt ezen ahitatos gon, a' Korona örökösse is a' hitvesével es Aultriai Marianna fő Hertzeg Alszonyal együtt, a ki mostan érkezett Romából ide.

Török Birodalom.

Semlinből, Oktob. 1 ső napján. — A' Török Császártól egy igen-igen kegyelmes paran-

tsolat érkezett Belgrádba a' Bascha ellen fel támadott Jantsárookra nézve, a' mely ott a' múlt hónapnak 14-dikén hirdettetett ki, a' mi óltanagyot változtak itt a' környülállások. Ezen parantsolat azt foglalja magába, hogy a' Jantsárokok adják alája ugyan magokat a' Baschának és ötet a' magok Elöljárójoknak lenni ismériék meg; hanem egyéb eránt minden büntetés alól fel oldoztatnak a' mostani esetre nézve a' Jantsárokok; Belgrádban meg maradhatnak, ott lakhatnak, sőt zfólójoknak még ki nem fizettetett részét is meg kívánhatják a' Baschától.

Még ezen gyenge rendelés is nem igen akart tettzeni a' Jantsároknak: hanem tsakugyan úgy tették magokat eleinten, mintha meg elégednének véle; a' Baschát meg ismérték Elöljárójoknak lenni, és úgy mutatták magokat, mintha egészen el akartak volna tsendesülni. Azonközben néhány napok múlva, ismét tsak azoknak lenni bizonyították magokat, a' mik az előtt vólták; a' Baschát ujjontan el kezdték bszszantani; és még tsak ki sem botsátják. Erre nézve most már a' Császár rendeléséből egy *Turnacsi Baschi* (Generál Auditor) rendelkezett ki 4 ezeread magával, hogy Belgrádba bé szállván, mindenecket jól meg vizsgáljon, és mindenekre igallágos ítéletet mondjon.

Semlinből. Okt. 9-dikén — Bosniának *Zwornik* nevü várossában nem régen ilyen dolog történt. A' Jantsároknak egy tsoportotskája itt is úgy akart tenni a' Baschával, mint a' Belgrádiak; a' várost tsak könnyü szerral meg is vévén, mar azon vóltak (t. i. ezek a' Zworniki Jantsárokok) hogy a' várra is réárontsanak, a' hova magát a' Bascha az ő hűfégesebb embereivel bátorságnak okaért bé zárta vólt. Látván a' Bascha, hogy a' Jantsárokkal való szembeszállásra nintsen elegendő ereje, tsak 24 órát kívánt töllök azt igérvén, hogy ha életének és tulajdonainak kedveznek, és nem bántják, ezen idő el telvén,

nékiek a' várat önként által fogja adni. A' Jantsárok erre réá állottak. El telvén a' 24 órák, a' Bascha a' kaput ki nyittatta, a' Jantsárok a' várba bé maschiroztak, hanem alig érkeztek egy keskeny utzába, néhány el dugott ágyuk azonnal szórni kezdték réájok a' kártátsokat, a' mellyek által valami 3 százan egyszeriben meg ölettetek, a' meg maradottakat pedig a' Bascha' emberei, a' kik a' bűvő helyekből elő rohantak, öfsze vagdalták.

Ezt a' hírt a' Belgrádi Jantsárok még a' fellebb említett Császári rendelés előtt vették vólt, mellyért igen erőssen meg mérgelödvén, hogy őket is e' fele véletlen történet ne érje, már a' Bascha meg öldökléséhez készülték: hanem szerentséjére ennek, azonban meg érkezett Konstantinápolyból az a' Császári rendelés, a' melly a' Jantsárokat más gondolatra vette.

Ó = Gradiskából, Sept. 27 - dikén: — „A' Belgrádban és a' több Török erősségekben ki ütött minden zenebonák, *Pasman = Oglu* által gerjesztöttek, a' ki is egész Bozniában számos Emissariusokat botsátván széljel, a' lakosokat a' Császár ellen ingerelni, 's a' maga részére hajtaní igyekezte, 's minden nemű fegedelemmel ketsetette őket. A' *Travniki* Bascha eránt, a' ki még mind ez ideig meg maradott a' Császárhoz való hűségben, olyan rendelése vólt ezen Emissariusoknak, hogy őket valahogy alattomban el tsípven, szolgáltassák kézvez: hanem, jó előre meg sejdítette ezen Bascha az ellene olázkodók' célját, és mind eddig el kerülte a' keleptzét.

„*Bányalukában* gyűlést tartván a' Törökök; tanátskoznak. Az ő tanátskozásaiknak ezen zenebonák a' tárgyai. Azt is kérdésbe hozták, hogy ilyen állapotban miként fedhessek fel az adót. A' Keresztény Török - jobbágyokról azt végezték, hogy ezektől egy egész elztendői adót vegyessék fel executio által;